

Περί της υλοποίησης μιας ανοιχτής ηλεκτρονικής συγκυβέρνησης

Χρίστος Μ. Δεληβοριάς
BSc Computer Science Hons *

Σύνοψη

Λέξεις κλειδιά: Ανοιχτή συγκυβέρνηση, ανοιχτό λογισμικό, ανοιχτά δεδομένα, ελεύθερη πληροφορία, κυβέρνηση ενεργών πολιτών, αυτοδιαχείριση, ακτιβισμός, περιβάλλον.

Ο σκοπός αυτής της πρότασης είναι η προσπάθεια προσέγγισης ενός καίριου και καθοριστικού τομέα, οποιασδήποτε κυβέρνησης ενδιαφέρεται να έχει ενεργούς και ενήμερους πολίτες. Γιατι πρωταρχικά ενεργός/η πολίτης είναι ο/η ενημερωμένος/η και εμπλεκόμενος/η πολίτης. Ένας από τους βασικότερους - ίσως ο μοναδικός - άξονας προς μια διαφανή κυβέρνηση είναι η ελεύθερη και εύχρηστη πρόσβαση των πολιτών στα δεδομένα που τους αφορούν. Ο/η κάθε πολίτης έχει το αναφαίρετο δικαίωμα να μπορεί να ενημερώνεται εύκολα και άμεσα για τις πράξεις ενός/μιάς πολιτικού, περασμένες, πρόσφατες και μελλοντικές. Ένας από τους ουσιαστικότερους τρόπος για την εκπλήρωση αυτού του δικαιώματος είναι η ελεύθερη και αβίαστη συλλογή και διακομιδή δεδομένων.

1 Εισαγωγή

Το βασικό πρόβλημα της διαφθοράς στον πολιτικό και κοινωνικό τομέα της Ελλάδας είναι η μη ύπαρξη απολογισμού της ροής του χρήματος στις δομές εξουσίας και η επιρροή στις αποφάσεις και τη νομοθεσία. Εφόσον δεν υπάρχει καταλογισμός της επιρροής των επιχειρηματικών συμφερόντων μέσω νομίμων και μη συνεισφορών, πώς είναι δυνατό να αναγνωρίσουμε την αρνητική επιρροή του οικονομικού συμφέροντος στην κοινωνική ανάπτυξη;

Η μοναδική αντιμετώπιση της γάγγραινας που ονομάζεται διαφθορά είναι η επίτευξη διαφάνειας. Το βασικό πρόβλημα του πόθεν έσχες, είναι η κλειστή φύση του. Ελέγχεται μέσα στην βουλή από τους ίδιους τους/ις βουλευτές με την εξωθεσμική επιστάσια των δημοσιογράφων, η χρήση των οποίων είναι εν δυνάμει ελεγχόμενη. Ο μοναδικός τρόπος κατάργησης αυτών

των στεγανών της πληροφόρησης είναι η απελευθέρωση της πληροφορίας σε ανοιχτή και εύκολα προσβάσιμη μορφή. Ο/η πολίτης να μπορεί να έρθει σε επαφή με κάθε πληροφορία που αφορά στον ίδιο, στον τόπο του και στον βουλευτικό του εκπρόσωπό.

Ο/η ενεργός/η πολίτης δύναται να συλλέξει όλες τις πληροφορίες που τον/ην ενδιαφέρουν μέσα από ένα σύστημα συλλογής πληροφοριών, επεξεργασίας και αναδιάθεσής των προς κάθε ενδιαφερόμενο. Με αυτόν τον τρόπο παρακάμπτεται οποιαδήποτε στρόφιγγα σύσφιξης της πληροφορίας. Διανέμοντας όλο το υλικό ανά πάσα στιγμή και σε κάθε ενδιαφερόμενο/η, καταστύμει εξαιρετικά δυσχερή την απόκρυψη και την συνηνοχή σε πράξεις διαφθοράς.

Η ανοιχτή διακίνηση πληροφοριών και στοιχείων αναιρεί την ανάγκη ύπαρξης συνενόχων και εκβιαστών. Αν κανείς δεν ελέγχει αυτή την πληροφορία εξαλείφονται οι δέσμοι της ενημέρωσης και όλοι γίνονται συνυπεύθυνοι για τον έλεγχο των ατόμων στην εξουσία. Καθένας αποκτά την δύναμη του ελέγχου. Καθένας αποκτά την ευθύνη της ενεργής προστασίας του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου. Κανένας δεν θα διαθέτει πλέον την δικαιολογία της άγνοιας και της αποκοπής από την ελεύθερη ενημέρωση.

Στο κεφάλαιο 2 περιγράφεται η αρχική προετοιμασία απολογισμού του διαθέσιμου υλικού από όλες τις πιθανές πηγές προέλευσης.

Στο κεφάλαιο 3 θα αναπτυχθεί η αναλυτική περιγραφή των διαφόρων φάσεων ανάπτυξης του εν λόγω σχεδίου υποδομής.

Στο κεφάλαιο 4 θα αναφερθούν τα συμπεράσματα και τα αποτελέσματα τους σχεδιασμού με τη μορφή συμπερασμάτων.

2 Αξιολόγηση-συλλογή Δεδομένων

Το βασικό συστατικό αυτής της αλλαγής διαχείρισης πληροφοριών, είναι η δυνατότητα μέγιστης συλλογής και ανάλυσης δεδομένων από όλες τις εκφάνσεις της δημόσιας και κρατικής λειτουργίας. Τρεις βασικοί άξονες θα υλοποιηθούν για συλλογή και αξιολόγηση αυτού του υλικού. Πρώτον οι βάσεις δεδομένων και τα

*Εδινούργο, Μ.Βρετανία – Email: c.delivorias@gmail.com

συστήματα διαχείρισης πληροφοριών των υπουργείων και Ο.Τ.Α. Δεύτερον παρόμοιες υποδομές σε επιμέρους υπηρεσίες και δημαρχεία και τρίτον βάσεις που θα επικαιροποιούνται με τα δεδομένα των βουλευτικών εκπροσώπων.

Τα δεδομένα αυτά αποτελούν ιδιοκτησία των Ελλήνων πολιτών και ως τέτοια, θα πρέπει να συλλέγονται αξιόπιστα, να αποθηκεύονται ασφαλώς καθώς και μακροπρόθεσμα και να διανέμονται αναλλοίωτα σε κάθε ενδιαφερόμενο/η. Η μορφή διανομής πρέπει να είναι τέτοια ώστε να υποβοηθή την αξιοποίησή τους και τον ευρύτερο συνδυασμό τους από τρίτους.

Οι βασικοί άξονες ενημέρωσης που θα προκύπτουν από τις πληροφορίες αυτές θα είναι η κίνηση του χρήματος στον κρατικό προϋπολογισμό και το πόθος έσχατων εκπροσώπων του λαού. Οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος/η θα πρέπει να έχει την δυνατότητα να μπορεί να διακρίνει και να κρίνει το πώς κατανέμονται τα φορολογικά έσοδα. Τα χρήματα αυτά ανήκουν πρωταρχικά στους φορολογούμενους οι οποίοι/ες πρέπει να μπορούν να εποπτεύουν την διαχείρισή τους. Οι κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι θεσμικά είναι υπεύθυνοι για την διεκπεραίωση της θέλησης της πλειοψηφίας των ψηφοφόρων τους. Δυστυχώς λόγω του αριθμού των ψηφοφόρων και της κοινωνικής διαμόρφωσης, έχει χαθεί η άμεση επαφή του αντιπροσώπου με τους εκπροσωπούμενους. Η τεχνολογία μπορεί και επιβάλλεται να καλύψει αυτή την αδυναμία επικοινωνίας. Για μια αληθινή κοινωνία των πολιτών, χρειάζεται ένα μέσο επικοινωνίας, δράσης και πολιτικής έκφρασης εκ μέρους των ενεργών πολιτών. Χρειάζεται μια ριζική αλλαγή στο πώς αντιλαμβανόμαστε την πολιτική. Δεν μπορεί να ορίζεται ως ένα βάθρο εξουσίας και δύναμης. Πρέπει να επανέλθει στην πρότερη μορφή του. Ανιδιοτελής παραχώρηση κοινωνικής εξυπηρέτησης. Πρέπει η έμφαση και η σπουδαιότητα να επανέλθει στην έννοια της αντιπροσωπευσης και όχι της προσωπικής βούλησης των αντιπροσώπων. Ένας κοινοβουλευτικός αντιπρόσωπος δεν πρέπει να εκφράζει μόνο την δική του/της βούληση αλλά βασικά την συναινετική απόφαση των ψηφοφόρων του/της. Οι πολίτες έχοντας ένα μέσο που θα τους παρουσιάζει όλα τα δεδομένα, θα μπορούν να συζητούν, να διαφωνούν, να συμφωνούν και να καταλήγουν σε αποφάσεις πλειοψηφίας. Όλοι όσοι συμμετέχουν μπορούν να διαμορφώνουν κοινή πολιτική. Αυτοί που επιλέγουν να απέχουν αυτοαφαιρούν το δικαίωμά τους να εκφέρουν την γνώμη τους. Χάνουν το πρόσχημα του “τι μπορώ να κάνω εγώ”; Για να είναι πραγματικά προσβάσιμο από όλους το συγκεκριμένο σύστημα, θα πρέπει να λυθεί το τεχνολογικό φράγμα που ορθώνεται ανάμεσα σε πλειάδα ανθρώπων και το διαδίκτυο. Το τελευταίο δεν είναι πανάκεια,

ούτε κοινώς αντιληπτό και σίγουρα όχι πάντα εύχρηστο. Είναι όμως πάλι η ευθύνη της τεχνολογίας και των επιστημόνων της τεχνολογίας να διαρρήξουν αυτά τα αναχώματα. Να αναπτύξουν τεχνολογία που κρύβει το μέσο από τον μη ειδικό. Που προσφέρει μια γνώριμη πλατφόρμα επικοινωνίας με τον/ην κάθε πολίτη που θέλει να είναι ενεργός/η, που θέλει να είναι συμμετέχων στα κοινά μας θέματα. Για το λόγο αυτό η μετάβαση σε μία πλατφόρμα ανοιχτής συγκυβέρνησης πρέπει να προκύψει από ένα συμμετοχικό διάλογο. Η τελευταία έκφραση έχει κουράσει τους ανθρώπους, διότι δυστυχώς χρησιμοποιείται για να πετύχει το ακριβώς αντίθετο αποτέλεσμα. Για το λόγο αυτό οποιαδήποτε αναφορά συμμετοχής σε διάλογο, προκαλεί την αποστροφή των πολιτών. Συνεπώς απαιτείται επαναπροσδιορισμός της μορφής του διαλόγου. Αφενός θα πρέπει να προκύψουν ποιοτικά και ποσοτικά αποτελέσματα με σαφή κατεύθυνση προς την αναγνώριση ενός μοντέλου επικοινωνίας και ενημέρωσης, χωρίς να αποκλείονται κοινωνικές ομάδες. Αφετέρου θα πρέπει να υπάρξει μια επαφή με τις ομάδες ανοιχτού λογισμικού και επιστημόνων τεχνολογίας τόσο στα ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα όσο και εκτός. Στόχος θα είναι να υπάρξει ανάπτυξη του αρχικού πυρήνα οργάνωσης και σχεδιασμού του άξονα των βασικών υπηρεσιών. Μέσα από αυτή την ανταλλαγή ιδεών και της εκτεταμένης συζήτησης, τόσο με απευθείας διάλογο όσο και με ειδικές υπηρεσίες στο διαδίκτυο, θα συλλεχθούν συγκεκριμένες ιδέες και προτάσεις για την τελική μορφή των υπηρεσιών. Κατόπιν των προτάσεων αυτών θα πρέπει να συνταχθεί το προσχέδιο της σχετικής νομοθεσίας. Είναι βασικό να διευκρινίσω στο σημείο αυτό, ότι αυτή η πρόταση δεν περιλαμβάνει την κατασκευή μιας ιστοσελίδας. Κάτι τέτοιο θα ήταν άχρηστο όσο και επιπόλαιο. Η πρόταση αφορά στην αναδόμηση και ανασύσταση όλου του πολιτικού οικοδομήματος, αλλάζοντας τις σχέσεις ψηφοφόρου-αντιπροσώπου για πάντα. Κάτι τέτοιο θα χρειαστεί νομοθετική υποστήριξη, εκ μέρους των αντιπροσώπων. Είναι κατανοητό ότι αυτό το σημείο θα έχει την μεγαλύτερη αδυναμία, αλλά και σημείο μεγάλων επιθέσεων. Μια νομοθετική τροποποίηση, η οποία θα αναγκάζει τους κοινοβουλευτικούς αντιπροσώπους να είναι δέσμιοι των ψηφοφόρων τους, να δίνουν αναλυτικό και πραγματικά δημόσιο απολογισμό των πράξεών τους, δεν θα είναι κάτι που θα αποδεχθούν εύκολα οι υπάρχοντες βουλευτές. Από την στιγμή που θα εφαρμοστεί όμως θα είναι ένα εξαιρετικά χρήσιμο εργαλείο αποτροπής. Αποτροπής προς όλους αυτούς που νομίζουν ότι η εκλογή στο λειτουργήμα του κοινοβουλευτικού αντιπροσώπου είναι η λύση στις φιλοδοξίες πλούτου, προβολής και εξουσίας που προσπαθούν να ικανοποιήσουν. Ένας/μια ικανός/η και

χρήσιμος/η αντιπρόσωπος είναι αυτός/η που εκπροσωπεί, χωρίς να στοχεύει σε ίδιον κέρδος, ματαιοδοξία και με μόνο στόχο την συλλογική κοινωνική βελτίωση. Ταυτόχρονα όλες του/ης οι πράξεις, ενέργειες και τοποθετήσεις στην πολιτική ζωή πρέπει να είναι καταγεγραμμένες και διαθέσιμες σε κάθε ενδιαφερόμενο. Ένας ενεργός πολίτης θα πρέπει να μπορεί να μαθαίνει ανά πάσα στιγμή τι έχει κάνει μέχρι τώρα ένας κοινοβουλευτικός αντιπρόσωπός του, τι κάνει τώρα και τι θα κάνει στο άμεσο μέλλον. Για τον έλεγχο των κοινοβουλευτικών αντιπροσώπων θα πρέπει να υπάρξει μία εκ του μηδενός εφαρμογή του πόθεν έσχες σε βάθος χρόνου παρελθόντος και μέλλοντος αλλά και σε διευρυμένο βαθμό συγγένειας. Έτσι θα μπορούν να διαπιστωθούν ενδεχόμενες έσυνεισφορές από ιδιωτικούς φορείς οι οποίες ενδεχομένως να επηρεάζουν τη δράση και την ψήφο των εκπροσώπων. Μέσω αυτής της πλατφόρμας θα υπάρχει ένας χρονολογικός απολογισμός των συνεισφορών που έχει λάβει, από ποιους ιδιωτικούς τομείς, πώς έχει ψηφίσει κατά συνέπεια και πώς πιθανά έχει επηρεάσει ψηφοφορίες κατά αυτό τον τρόπο. Θα είναι επίσης απαραίτητο να παρέχει αναφορά για τις τρέχουσες δραστηριότητες του/ης στο κοινοβούλιο και ταυτόχρονα θα πρέπει να αναφέρει τι μέλλεται να πράξει σε συγκεκριμένα νομοσχέδια. Επιπρόσθετα το ημερολόγιο ενός/μίας αντιπροσώπου θα πρέπει να είναι διαθέσιμο στο κοινό και να ενημερώνει για τις προγραμματισμένες ομιλίες που έχει προγραμματιστεί να κάνει ή να παρευρεθεί. Ένας/μία αντιπρόσωπος θα πρέπει να είναι διαρκώς διαθέσιμος/η. Η κοινοβουλευτική αντιπροσώπευση δεν είναι δουλειά 4-ώρου ούτε 5-ήμερου. Λόγω του πολύ μεγάλου αριθμού αντιπροσωπευόμενων, ένας αντιπρόσωπος πρέπει να εκμεταλλεύεται όλα τα τεχνολογικά εργαλεία. Η ανάπτυξη των κατάλληλων εργαλείων θα προκύψει από τον παραπάνω διάλογο. Κατόπιν της ψήφισης του σχετικού νόμου, η διαδικασία θα εισέλθει στην φάση της ανάπτυξης του λογισμικού, των υπηρεσιών, διαδικασιών και υποδομής, απαραίτητα για την υλοποίηση μιας λειτουργικής ηλεκτρονικής συγκυβέρνησης. Κατά τη διάρκεια της φάσης αυτής θα αναγνωριστούν και τυχόν υπάρχουσες ηλεκτρονικές υποδομές κυβέρνησης που θα προϋπάρχουν, και η δυνατότητα συσσωμάτωσής τους στην υπάρχουσα πρόταση. Υποδομές που δεν θα δύναται να ενσωματωθούν και ταυτόχρονα δεν θα αποδίδουν τα μέγιστα, θα καταργούνται και θα υλοποιούνται εξ αρχής με γνώμονα τα πρωτόκολλα υποδομής της νέας ηλεκτρονικής κυβέρνησης.

3 Οργάνωση-Χρονοδιάγραμμα

3.1 Πρώτη φάση

Κατά την αρχική φάση του σχεδιασμού θα χρησιμοποιηθούν υπηρεσίες συλλογής ιδεών (brainstorming) ούτως ώστε να προκύψει ο μεγαλύτερος βαθμός προτασιολογίας και να επιτρέψουμε η κοιτίδα ιδεών να μην έχει στεγανά παλαιότερων αντιλήψεων. Πρέπει να ακουστούν ισότιμα τόσο οι υπάρχοντες σχεδιαστές συστημάτων, όσο αφορά το οικοδόμημα υλοποίησης, όσο και ο/η κάθε ενεργός/η πολίτης (μαθητής, φοιτητής, εργαζόμενος, άνεργος, κτλ), χωρίς κρίση και λογοκρισία στις ιδέες. Η προβολή αυτής της προσπάθειας θα γίνει όσο πιο ενεργά γίνεται. Αρχικά με την προσέγγιση των bloggers με την μεγαλύτερη επιρροή και την στράτευση των ενδιαφερόμενων στην προσπάθεια αυτή ανάγοντας τους σε ευαγγελιστές του νέου μηνύματος. Ταυτόχρονα θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και ευρεία διαφήμιση σε μέσα που θα στοχεύουν όλες τις κοινωνικές ομάδες. Ειδική μνεία πρέπει να ληφθεί για την συμμετοχή των ατόμων χωρίς πρόσβασης σε ηλεκτρονικά. Λόγω της αρχικής φάσης του σχεδιασμού, δεν θα υλοποιηθεί κάποια συγκεκριμένη ιστοσελίδα. Θα χρησιμοποιηθούν λύσεις ανοιχτού λογισμικού, όπου εφικτό. Ταυτόχρονα τα άτομα με αδυναμία χρήσης του συγκεκριμένου μέσου, θα πρέπει να προμηθευτούν με μια εναλλακτική λύση. Μία πιθανή πρόταση, είναι η χρήση των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών, ώστε να δημοσιοποιούνται και να κατατίθενται οι προτάσεις εκ μέρους των πολιτών. Προτάσεις θα μπορούν να κατατίθενται επώνυμα ή και ανώνυμα. Κάποιες ρήτρες περιεχομένου θα επιβάλλονται ώστε να διατηρείται ένα λογικό επίπεδο επικοινωνίας. Να διευκρινιστεί ότι σε καμία περίπτωση δεν υπονοείται οποιαδήποτε απόπειρα λογοκρισίας. Βωμολοχίες, φραστικές επιθέσεις και ακατάληπτες προτάσεις θα ψηφίζονται από τους συμμετέχοντες προς διαγραφή. Η συγκεκριμένη διαδικασία δεν θα διαθέτει συντονιστικά όργανα με υπέρ-εξουσίες. Οι ίδιοι οι συμμετέχοντες θα καθορίζουν με την ψήφο τους την δημοφιλία μιας ιδέας και ταυτόχρονα την απόφαση διαγραφής ιδεών όταν θα επιτυγχάνεται κάποιο όριο αρνητικών ψήφων για μια ιδέα. Η διαδικασία της ψηφοφορίας θα είναι η ραχοκοκαλιά και η εξελικτική αρχή της σχεδίασης αυτής. Η βασική δύναμη ενός πολίτη είναι η ψήφος του. Αυτή τη δύναμη θα επιχειρήσουμε να επαναφέρουμε. Και αρχικά πρέπει να αναπυρρώσουμε[sic] την πίστη του ανθρώπου, του πολίτη σε μία ψήφο που επηρεάζει, σε μία ψήφο που η φωνή της ακούγεται φωναχτά και με σεβασμό μέσα στο σύνολο των συμμετεχόντων. Η αρχική εφαρμογή θα προκύψει από την συγκρότηση της αρχικής κοιτίδας ιδεών. Μια κοιτίδα που η επιτυχία της θα σηματοδοτηθεί από

ομαλή και πολυπληθή συλλογή όσο το δυνατό περισσότερων ιδεών-προτάσεων. Το πόσο σωστά θα έχει οργανωθεί και ολοκληρωθεί, θα συνδράμει στο να διοχετευτεί αυτό το κίνημα ανθρώπων προς την επόμενη φάση.

3.2 Δεύτερη φάση

Αυτή η κίνηση πολιτών θα αποτελέσει το πρόπλασμα για την ανάπτυξη κρίσιμης μάζας πολιτών για την ευρύτερη συμμετοχή και αποδοχή του σχεδίου από το μέγιστο αριθμό πολιτών. Οι αρχικοί πολίτες θα λειτούργησουν ως ευαγγελιστές της κίνησης αυτής. Θα εμφυσήσουν την ελπίδα ότι αυτό το σχέδιο ίσως είναι και ότι σημαντικότερο έχουν συμμετέχει μέχρι τώρα. Θα είναι μια θεσμική προσπάθεια μετατόπισης συνείδησης, η οποία θα έχει προκύψει απευθείας από τους ενεργούς πολίτες της χώρας τους. Οι άνθρωποι που θα συμμετέχουν εξ αρχής θα είναι καίριοι, έμμεσοι και άμεσοι, συντονιστές και προωθητές της επόμενης κίνησης. Ενός παγκόσμιου και συλλογικού διαλόγου για τον σχεδιασμό μιας νέας μορφής συγκυβέρνησης. Αυτοί θα είναι οι πρωτοπόροι και ίσως οι βασικοί οδηγοί μιας μακροπρόθεσμης νέας πολιτικής πραγματικότητας. Είναι βασικό να αναφέρω σε αυτό το σημείο ότι σε κανένα σημείο της συλλογής πληροφοριών δεν θα υπάρχει καταγραφή προσωπικών στοιχείων των συμμετεχόντων, εκτός αυτών των προτάσεων που θα κατατίθενται επωνύμως. Οι βασικές αρχές υλοποίησης είναι η προστασία προσωπικών δεδομένων και ταυτοτήτων. Ταυτόχρονα εφόσον το δικαίωμα ψήφου είναι δημόσιο και προσωπικό, το ίδιο απαραίτητο θα είναι μια συγκεκριμένη ψήφος να αντιστοιχεί και σε κάποιο/α συγκεκριμένο/η ενεργό/ή πολίτη. Πρέπει κάθε άτομο που ψηφίζει να είναι υπεύθυνο/η για την γνώμη του/ης και ψήφο του/ης. Ταυτόχρονα όπως θα απαιτείται ιστορικό ψηφοφορίας και τοποθετήσεων από τους κοινοβουλευτικούς αντιπροσώπους, το ίδιο καίρια και αναφαίρετη υποχρέωση θα είναι και η παρακαταθήκη ενός ιστορικού του/ης κάθε ενεργού πολίτη, τόσο των απόψεων του/ης στην συζήτηση όσο και στην ψηφοφορία ή απόρριψη προτάσεων. Μέσα από την διαδικασία ψηφίσης και κατάθεσης απόψεων θα προκύψουν κάποια ηγετικά άτομα με διάθεση και ικανότητα να εγείρουν κριτική σκέψη και να επηρεάσουν κοινωνικές γνώμες. Τα άτομα που θα καταθέτουν επώνυμα τις απόψεις τους, πρέπει να υπόκεινται στον ίδιο έλεγχο των τοποθετήσεών τους και πράξεών τους. Ως τελικό αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας θα είναι η εκμαίευση των αναγκών των ενεργών πολιτών για διαφάνεια και κρατικό έλεγχο. Για την αναγνώριση των δυνατοτήτων συμμετοχής σε μια κοινωνία ενεργών πολιτών που θα διαμορφώνουν οι ίδιοι/ες την κοινωνία τους χρησιμοποιώντας

τους βουλευτές του κοινοβουλίου ως αντιπροσώπους της θέλησής τους.

3.3 Τρίτη φάση

Η τρίτη φάση θα περιλαμβάνει την διακλάδωση της ροής σχεδιασμού σε δύο συνιστώσες. Αφενός ο διάλογος θα συνεχιστεί ούτως ώστε να ραφινάρε τις τελικές αρχές και υποδομές του σχεδίου. Τόσο σε επίπεδο αρχών και κοινωνικών διαδικασιών όσο και εξίσου σημαντικά στην συζήτηση περί της πλατφόρμας ανάπτυξης. Κατά αυτή τη φάση της πρώτης συνιστώσας θα εκκινήσει ένας τεχνολογικός διάλογος, φέρνοντας στο τραπέζι της ηλεκτρονικής συζήτησης, κάθε ενδιαφερόμενο τεχνολόγο, επιστήμονα της πληροφορικής, προγραμματιστή και πειραματιστή της τεχνολογίας του διαδικτύου. Σε μια προσπάθεια επίλυσης των βασικών υποδομών αυτής της σχεδίασης θα προκύψει ένας διάλογος για την βέλτιστη πορεία ανάπτυξης τεχνολογιών και πλατφορμών υλοποίησης για την ουσιαστικότερη χρήση αυτών των δεδομένων. Η συμβολή του κρατικού φορέα δεν θα είναι -επαναλαμβάνω για να το θέσω πέραν αμφιβολίας- η κατασκευή μιας ή δύο ιστοσελίδων. Βασικός άξονας πορείας είναι η κατασκευή και ανάπτυξη της υποδομής για την συλλογή, ψηφιοποίηση, ασφαλή αποθήκευση και διανομή σε πολλαπλά ανοιχτά πρωτόκολλα, του συνόλου των κρατικών πληροφοριών. Πληροφοριών που αφορούν την πορεία του χρήματος, την λήψη αποφάσεων και πορεία των νομοσχεδίων και την επιρροή που έχει το πρώτο στα δύο τελευταία. Ταυτόχρονα θα αφορούν και την αναλυτική καταγραφή προϋπολογισμών και εξόδων των υπουργείων. Από την στιγμή που τα δεδομένα θα είναι διαθέσιμα σε όλους, όλοι όσοι έχουν την τεχνογνωσία θα μπορούν να φτιάχνουν αυτοσχέδιες πλατφόρμες επεξεργασίας, συνδυασμού και προβολής συμπερασμάτων εκ αυτών των στοιχείων. Δεν θα είναι δικαίωμα των λίγων ο έλεγχος του κράτους, αλλά όλων. Από τους συμμετέχοντες των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, εντάσσοντάς τα ως μέρος τεχνολογικών ή πολιτικών τμημάτων, μέχρι τον 18χρονο μαθητή με αρκετό χρόνο και ταλέντο να δημιουργήσει απλές υποδομές ελέγχου τοπικών βουλευτών ή νομών/πόλεων. Θα μπορούσε κάλλιστα να υλοποιηθεί στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση ένα μάθημα που θα συνδυάζει τεχνολογία και πολιτικές επιστήμες σε ουσιαστικό καθημερινό επίπεδο. Με αυτό τον τρόπο θα είναι δυνατό να εκτίθεται ένας μαθητής από πρώιμο στάδιο στις πολιτειακές διαδικασίες του τόπου του και ταυτόχρονα να του/ης παρέχονται τα τεχνολογικά εργαλεία ώστε να συμβάλει στις αποφάσεις με την κατασκευή εφαρμογών. Δεν θα έγκειται απαραίτητα στο κράτος να δημιουργήσει τον τρόπο εξαγωγής συμπερασμάτων

ή προβολής τους. Μέσα από την δημοκρατική διαδικασία της δημοφιλίας, κάποιες χρήσιμες υποδομές θα θέλξουν τον περισσότερο κόσμο και θα καθιερωθούν ως το πρότυπο λειτουργίας. Αυτές οι υποδομές θα δεσμεύονται από τις ίδιες αρχές διαχείρισης των δεδομένων όπως και το κράτος. Οποιοσδήποτε χρησιμοποιεί πληροφορίες κοινού οφέλους θα έχει την υποχρέωση να τις αναδιανείμει μέσω ενός ανοιχτού πρωτοκόλλου παρόμοιο με της πηγής του και να παρέχει σε κάθε ενδιαφερόμενο τις πληροφορίες και τα συμπεράσματά του/ης. Αυτό σε καμία περίπτωση δεν ακυρώνει πιθανή ύπαρξη επιχειρηματικών μοντέλων που μπορεί να προκύψουν από αυτές τις υποδομές. Μια τέτοια περίπτωση μπορεί να τονώσει ουσιαστικά την επιχειρηματικότητα μέσω διαδικτύου. Μοναδική ρήτρα είναι ότι θα πρέπει το μοντέλο να βασίζεται στην εμπορική εκμετάλλευση της παρουσίας και των υπηρεσιών και όχι των πληροφοριών. Οι πληροφορίες αυτές είναι κοινό αγαθό και αναδιαμοιράζονται το ίδιο ελεύθερα όπως διανέμονται αρχικά. Θα είναι μέσα από την συζήτηση αυτής της πρώτης συνιστώσας που θα προκύψουν οι διαδικασίες και οι συμφωνίες περί της πνευματικής και εμπορικής χρήσης αυτών των πληροφοριών. Βασική αρχή που θα διέπει αυτές τις εργασίες θα είναι η ελευθέρωση. Ταυτόχρονα με αυτή την συνιστώσα θα πρέπει να εκκινήσει και η οργάνωση της δεύτερης συνιστώσας. Έχοντας το βασικό δοχείο των προτάσεων, θα είναι δουλειά του δικανικού και βουλευτικού προσωπικού να προχωρήσουν στην διαμόρφωση προσχεδίων για την απαιτούμενη νομοθεσία που θα καλύπτει τον παραπάνω σχεδιασμό. Αυτή η φάση θα είναι και από τις πλέον δύσκολες. Εξίσου σημαντικό είναι το κίνημα πολιτών που θα έχει προκύψει να έχει αποκτήσει την κρίσιμη μάζα για να αποτελέσει ένα ρεύμα αλλαγής στην αντίληψη της πολιτικής στην Ελλάδα. Αυτή η διαδικασία κατάρτισης προσχεδίων νόμου θα μας φέρει στην 4η φάση της ανάπτυξης.

3.4 Τέταρτη φάση

Η τέταρτη φάση θα χρειαστεί νομικούς συμβούλους και βουλευτικούς αντιπροσώπους με την πείρα αλλά και ακόμα πιο ουσιαστικά την θέληση να φέρουν εις πέρας την ολοκλήρωση του σχεδίου αυτού ως νομοθετική πραγματικότητα. Με την συμπαράσταση, υποστήριξη και ακτιβιστική πίεση των ενεργών πολιτών στους διστακτικούς βουλευτές, θα προκύψει η απαραίτητη νομική συνιστώσα, αυτής της αλλαγής συνειδήσεων των πολιτών. Η φάση αυτή είναι καίριας σημασίας για την έκφραση επιθυμίας του σχεδιασμού της νέας ανοιχτής ηλεκτρονικής κυβέρνησης από την πλευρά των υφιστάμενων δομών εξουσίας. Χωρίς το νομικό πλαίσιο που

θα υποχρεώνει όλους τους ενδιαφερόμενους να παραδίδουν και να υποβάλλουν όλα τα απαραίτητα δεδομένα, να απαντούν στην καθημερινή επικοινωνία τους με τους αντιπροσωπευόμενους τους, να λαμβάνουν υπόψιν τους την επιθυμία των ενεργών πολιτών που αντιπροσωπεύουν όταν ψηφίζουν, δεν θα μπορέσει να προκύψει μια αναγκαία ρήξη. Μόνο μετά την κατοχύρωση του νομοσχεδίου θα καταστεί εφικτό να προχωρήσουμε στην επόμενη φάση.

3.5 Πέμπτη φάση

Κατά αυτή τη φάση αυτή θα ξεκινήσει η ανάπτυξη όλης της υποδομής της πλατφόρμας υλοποίησης και των πρωτοκόλλων επικοινωνίας, όπως αυτά θα έχουν προκύψει αλλά και θα προκύπτουν από την συνεχιζόμενη διαλεκτική διαδικασία της προηγούμενης φάσης. Είναι κατά την διάρκεια αυτής της φάσης που θα συμφωνηθούν όλες οι συνιστώσες ανάπτυξης αλλά και πρακτικής λειτουργίας του όλου οικοδομήματος. Θα είναι εξαιρετικά σημαντικό να γίνεται επιβεβαίωση της ταυτοπροσωπίας των ανθρώπων που θα συμμετέχουν σε όλο αυτό το διάλογο. Ταυτόχρονα θα έχουν προκύψει κάποιες φωνές μέσα από το διάλογο που μέσα από την συλλογική παραδοχή θα έχουν την μεγαλύτερη βαρύτητα και εγκυρότητα. Από ένα σημείο και μετά αυτά τα άτομα για να μπορούν να συνεχίζουν να συνεισφέρουν με περισσότερη ακόμα βαρύτητα στην λήψη αποφάσεων συλλογικά για την κατεύθυνση του σχεδιασμού, θα πρέπει να ταυτοποιούν την προσωπική τους ταυτότητα. Επιπροσθέτως, παρόμοια ανάγκη θα πρέπει να υπάρξει στο μέλλον με την δυνατότητα ταυτοπροσωπίας των αντιπροσωπευόμενων μιας εκλογικής περιφέρειας, έτσι ώστε να επικυρώνουν το δικαίωμά τους να επηρεάζουν την τελική απόφαση ενός αντιπροσώπου. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να προκύψει με την χρήση της προσωπικής ταυτότητας. Μεταφέροντας την ευθύνη αυτή όμως σε κάποια μορφή εξουσίας, θα επέτρεπε αρκετό κόσμο από την συμμετοχή. Αντί αυτού δημόσιες και ανοιχτές μορφές ηλεκτρονικής υπογραφής και ταυτοπροσωπίας θα μπορούσαν να δημιουργήσουν αλυσίδες εμπιστοσύνης χρησιμοποιώντας ανοιχτά πρωτόκολλα κρυπτογράφησης και διασφάλισης της υπογραφής των πράξεων και των θέσεων κάθε ενεργού πολίτη. Κατ' αυτό τον τρόπο θα μπορούσαμε να εισάγουμε ένα μοντέλο ταυτοπροσωπίας και ασφάλειας που θα βασίζεται στην κοινωνική συμμετοχή και εμπιστοσύνη και όχι σε ελεγκτική δημόσια αρχή.

3.6 Τελική φάση

Η τελική φάση αυτού του σχεδιασμού θα απαρτίζεται από την διοχέτευση δεδομένων σε πιλοτικές εφαρμο-

γές που θα μπορούν να αναπτύσσονται ως αποτέλεσμα των συμμετεχόντων στον διάλογο. Όλοι αυτοί που θα συμμετέχουν στο διάλογο αυτό θα είναι κοινωνοί και δέκτες των πληροφοριών και του τρόπου διαμοίρασής τους. Θα είναι και οι πρώτοι ενδιαφερόμενοι που θα υλοποιήσουν πλατφόρμες εκμετάλλευσης αυτών των δεδομένων. Οι πρώτοι που θα βοηθήσουν και θα συνδράμουν στην συγγραφή ανοιχτών εγχειριδίων χρήσης και επεξεργασίας αυτών των δεδομένων. Θα είναι οι πρώτοι δοκιμαστές και οι πρώτοι παροχείς τέτοιων υπηρεσιών. Πιθανά θα είναι και οι πρώτοι με τα επιχειρηματικά μοντέλα οικονομικής ανάπτυξης αυτών των υπηρεσιών. Στο τελικό στάδιο αυτού του σχεδιασμού και αφού όλα τα προβλήματα ενσωμάτωσης και επεξεργασίας των δεδομένων θα έχουν αντιμετωπιστεί, όλο αυτό το γνωστικό υλικό θα διατεθεί στην διάθεση του κοινού. Κάθε ενδιαφερόμενος/η προγραμματιστής/τρια θα έχει όλα τα εγχειρίδια χρήσης αλλά και αναλυτική περιγραφή των πρωτοκόλλων επικοινωνίας και εξίσου σημαντικά, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του απέναντι σε αυτά τα δεδομένα, έτσι ώστε να προχωρήσει στην ανάπτυξη κάθε πλατφόρμας που μπορεί να έχει στο μυαλό του/ης. Ο μοναδικός ρόλος του κράτους θα είναι η εύρωστη συλλογή και αναδιανομή αυτών των πληροφοριών και όχι το πώς χρησιμοποιούνται. Δεν θα μπορεί να απαγορεύσει την χρήση αυτών των δεδομένων από κανένα. Μοναδική εξαίρεση θα αποτελεί η περίπτωση παραβίασης του ηθικού κανόνα περί ελεύθερης διακυκλοφορίας[sic] της πληροφορίας.

φάνειας και αρετής για να μας εμπνεύσει να προσπαθήσουμε λίγο περισσότερο. Να γίνουμε σήμερα λίγο καλύτεροι/ες από εχθές.

4 Συμπεράσματα

Οι βουλευτές είναι η ηθική πυξίδα ενός λαού και πραγματικά έχεις την διακυβέρνηση που σου αξίζει, διότι την ανέχεσαι να υπάρχει. Αν εξωθήσουμε τους βουλευτικούς αντιπροσώπους προς την ηθική και την διαφάνεια που εκφράζει τις ελπίδες και τα όνειρα των περισσότερων από εμάς, τότε αυτό το ρεύμα τροποποίησης του ηθικού επιπέδου των αντιπροσώπων θα απαιτήσει άλλα επίπεδα αρετής και ηθικής από όλους μας. Και τότε δεν θα υπάρχει καμία δικαιολογία. Καμιά κρυφή συμπαράδοχή μας προς όλους τους υπεύθυνους στην εξουσία που εγκληματούν και με αυτό τον τρόπο δικαιολογούμε τις παράνομες και ημι-παράνομες επιλογές μας. Καθένας/μία θα είναι προσωπικά υπεύθυνος/η για τις πράξεις του/ης και υπόλογος/η προς κάθε ένα και μία πολίτη που ακολουθεί το ρεύμα αυτό της αλλαγής. Με την ελπίδα και την πίστη ότι αλλάζοντας ένα άτομο τη φορά - αρχίζοντας από ανθρώπους κλειδιά στην εξουσία- θα δημιουργήσουμε την δυναμική που θα μας αλλάξει όλους προς το καλύτερο. Το μόνο που χρειαζόμαστε είναι ένα φωτεινό παράδειγμα δια-